

Bouwen aan Vertrouwen

Verkiezingsprogramma

CDA Eemsdelta

Voorwoord

Daar staan we dan. Aan de vooravond van een nieuw begin. Op 1 januari 2021 gaan Appingedam, Delfzijl en Loppersum samen op in de nieuwe gemeente Eemsdelta.

Het coronavirus en de getroffen maatregelen hebben ons allemaal getroffen. De afgelopen maanden is onze samenleving ingrijpend veranderd. De economie kwam tot een abrupte stilstand, het straatbeeld veranderde en veel van ons maken zich zorgen. Zorgen over de toekomst van onze ondernemingen, banen en de gezondheid van onze naasten.

De afgelopen jaren hebben ook de gevolgen van de gaswinning een zware wissel getrokken op onze regio. We zijn getroffen door bodemdaling, aardbevingen en alle vormen van materiële en immateriële schade die dit met zich meebrengt. Te lang is geen oog geweest voor onze situatie, geen oor voor onze klachten en geen adequate oplossing voor onze problematiek.

Hoewel het nog maar een pril begin is, biedt het hoop dat de eerste bouwstenen voor herstel zijn aangeleverd. Dit jaar is de gaswinning verlaagd naar een veilig geacht niveau en vanaf 2022 wordt de gaskraan dichtgedraaid. De NAM is recent aansprakelijk gesteld voor immateriële schade en de herstel- en versterkingsoperatie is vereenvoudigd. Op papier is daarmee een ommekeer bereikt. Nu moeten wij er samen voor zorgen dat deze papieren werkelijkheid wordt vertaald naar de realiteit van alledag. Herstel en versterking gaan nog te langzaam en hoe hoopvol de besluiten ook klinken, na alles wat de afgelopen jaren is gebeurd, geldt voor veel van ons dat vertrouwen is geschaad.

Veel zaken die lange tijd vanzelfsprekend waren staan onder druk. De financiering van het sociaal domein drukt stevig op gemeentelijke financiën, de krimp toort aan de houdbaarheid van sociale voorzieningen en leidt tot grote uitdagingen voor onze regionale werkgelegenheid en de leefbaarheid van onze steden, dorpen, kernen, wijken en streken. Al deze zaken kunnen in potentie leiden tot een broos vertrouwen in de overheid, in de toekomst en zelfs in elkaar. Wij geloven dan ook dat we ons meer dan ooit moeten vasthouden aan elkaar. De veranderende omstandigheden dwingen ons om gezamenlijk mee te veranderen, immers de oplossingen van gisteren zijn niet het antwoord op de vraagstukken van vandaag en morgen.

Onze steden, dorpen, kernen, wijken en streken hebben en houden een geheel eigen DNA. De eigenheid die ons los van elkaar zo kenmerkt, zal ook in de toekomst onze kracht zijn. In de nieuwe gemeente Eemsdelta kunnen we beschermen wat goed is, onze slagkracht vergroten en samen met overheid, maatschappelijke organisaties, ondernemers en alle inwoners antwoorden formuleren op de uitdagingen van vandaag en morgen. Hierdoor kunnen we de eigenheid van Appingedam, Delfzijl en Loppersum behouden en tegelijkertijd onze dienstverlening, de sociale structuren en verbindingen versterken.

Het CDA is een brede christendemocratische volkspartij. Op basis van onze kernwaarden rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid en solidariteit geven wij vorm aan ons politiek handelen. Burgers en overheid staan niet boven of onder, maar naast elkaar. Op basis van onderling vertrouwen geven wij elkaar ruimte waar het kan en staan elkaar bij waar het nodig is.

Zij aan zij slaan we nieuwe wegen in, hand in hand geven we vorm aan onze nieuwe gemeente en samen gaan we bouwen aan vertrouwen.

1. Samen zeker zijn

Door het coronavirus en de getroffen maatregelen is nog veel onzeker. Daarom willen we zij aan zij staan, naar elkaar omzien en de krachten bundelen om, ook in de nieuwe gemeente Eemsdelta, samen zeker te zijn in de moeilijke tijd die voor ons ligt. De nieuwe gemeente Eemsdelta wordt meer dan een verzameling van steden, dorpen, kernen, wijken en streken. Het wordt meer dan een samenvoeging van Appingedam, Delfzijl en Loppersum. De gemeente Eemsdelta wordt een plek waar we samen zeker zijn. Zeker van een veilig thuis en behoud van onze identiteit.

Het CDA werkt aan:

- Herstel en versterking
- Bestrijding van overlast en criminaliteit
- Behoud van identiteit
- Inzichtelijke en verantwoorde gemeentefinanciën
- Optimale gemeentelijke dienstverlening

Herstel en versterking

Wie thuis is, moet zich veilig voelen. Het klinkt voor veel mensen als een nietszeggend cliché, maar voor veel van ons is deze simpele zin helaas niet meer van toepassing. De aardbevingen, de bodemdaling, waardevermindering, de scheuren in onze huizen, in scholen en andere gebouwen hebben meer kapot gemaakt, dan alleen dat wat zichtbaar is. Veel van ons hebben (im)materiële schade opgelopen. We zien oververmoeidheid, stress en angst om ons heen.

Dit jaar is de gaswinning verlaagd naar een veilig geacht niveau en vanaf 2022 wordt de gaskraan dichtgedraaid. De NAM is recent aansprakelijk gesteld voor immateriële schade en de herstel- en versterkingsoperatie is op papier vereenvoudigd. De komende jaren blijven wij werken aan verbeteringen in de praktijk van alledag. Nadat de gaswinning is stopgezet moet aandacht voor gedupeerden onverminderd blijven bestaan, want het einde van de gaswinning, betekent helaas nog geen einde van onze problemen.

- **In het herstel- en versterkingstraject moet de beloofde versnelling worden doorgevoerd**
- **Het stopzetten van de gaswinning mag niet betekenen dat de versterking ook wordt stopgezet**
- **Onverminderde aandacht en aansprakelijkheid voor (im)materiële schade**

Bestrijding van overlast en criminaliteit

Wie thuis is, moet zich veilig voelen. Ons thuis is niet alleen het huis waarin wij wonen, maar bestaat ook uit de steden, dorpen, kernen, wijken en streken waarin wij leven. Het gevoel van veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving. Overlast en criminaliteit doen hier afbreuk aan en moeten bestreden worden. Daarnaast is voor risicovolle bedrijven enkel plaats buiten de woongebieden.

Binnen de grenzen van de gemeente moet de wet consequent worden gehandhaafd. Binnen de grenzen van de wet moet de gemeente een streng drugs- en alcoholbeleid voeren. Door drugs- en overmatig alcoholgebruik vervagen de grenzen van het betamelijke voor gebruikers. Overlast, (huiselijk) geweld en criminaliteit zijn hier met regelmaat het gevolg van.

- **De gemeente moet in overleg met horecagelegenheden een protocol opstellen om overmatig drankgebruik in openbare gelegenheden te voorkomen**
- **Handel in drugs - buiten de gedoogde coffeeshop - moet keihard worden aangepakt**
- **Gemeentelijke hulpverlening – waaronder verslavingszorg – wordt optimaal gefaciliteerd om onnodige drempels weg te nemen**
- **Scherp toezicht op de locatie, veiligheid en brand- en milieuvergunningen van bedrijven**

Behoud van eigen identiteit

Onze leefomgeving in steden, dorpen, kernen, wijken en streken binnen de grenzen van de nieuwe gemeente Eemsdelta kent een rijke geschiedenis. Het is een vierentwintig karaats onderdeel van de golden rand die onze provincie omlijst. De Damster, de Stadshaven, het toerisme en de Damster Stadsfeesten blijven vanzelfsprekend kleur geven aan Appingedam. De haven, de Molenberg en het chemiepark zijn slechts een greep uit alles wat Delfzijl, Bierum en Termunten voor de herindeling te bieden hebben en na de herindeling blijven bieden. De Lopster Toren, Hotel Spoorzicht en de historische centra in en rondom Loppersum zullen net zo kenmerkend blijven als ze waren voor de herindeling van de voormalige gemeenten Stedum, Middelstum, 't Zandt en Loppersum dertig jaar geleden. Al onze steden, dorpen, kernen, wijken en streken blijven onverminderd zichzelf. Verbonden door het water van het Damsterdiep en de prachtige Groningse landschappen rondom de geconcentreerde woongebieden, versterken onze specifieke kenmerken ons nieuwe geheel.

Deze herindeling stelt ons in staat om onze slagkracht te vergroten en de groeiende hoeveelheid gemeentelijke taken op niveau uit te voeren. Deze herindeling maakt ons geen eenheidsworst, waarin het karakter van gemeente A, wordt opgelegd aan anderen of omgekeerd. Met behoud van eigen identiteit en karakter gaan wij de komende jaren samen verder. Wij zijn een sterke en een trotse regio. De afgelopen jaren is onze veerkracht meer dan ooit op de proef gesteld. Zo nu en dan heeft onze regio gepiept en gekraakt, maar we hebben standgehouden en dat zullen we ook in de toekomst blijven doen. Met behoud van eigen identiteit staan we samen nóg sterker dan voorheen. Wie thuis is, moet zich veilig voelen. Veilig en thuis in eigen steden, dorpen, kernen, wijken en streken binnen de grenzen van de nieuwe gemeente Eemsdelta.

- **Onze steden, dorpen, kernen, wijken en streken behouden hun eigen identiteit**
- **De gemeente stimuleert dorpsraden en verenigingen voor dorpsbelangen in de vorm van dorps- en wijkbudgetten en heeft een luisterend oor over en weer**

Inzichtelijke en verantwoorde gemeentefinanciën

Geld van inwoners moet verantwoord en inzichtelijk worden besteed. Een overheid moet daarin betrouwbaar en proactief zijn. Lasten moeten niet onnodig verhoogd worden en gemeentelijke uitgaven moeten op een begrijpelijke wijze vindbaar zijn voor inwoners. Vanzelfsprekend moet altijd worden ingezet op een sluitende begroting, waarin niet meer wordt uitgegeven dan wordt opgehaald en er niet meer wordt opgehaald dan nodig is. Naast die wensen moeten we constateren dat onze nieuwe gemeente van start gaat met een miljoenentekort. Dat betekent dat keuzes gemaakt moeten worden en verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen genomen moet worden.

- **Een begrijpelijke en inzichtelijke gemeentebegroting**

Optimale gemeentelijke dienstverlening

De gemeente moet goed bereikbaar zijn. Zowel online en telefonisch als fysiek. Het moet eenvoudig zijn om via telefonisch contact en de gemeentelijke website zoveel mogelijk zaken op afstand te kunnen regelen. Daarnaast moet de gemeente ook fysiek toegankelijk zijn, bijvoorbeeld voor mensen die niet digitaal vaardig zijn.

- **De gemeentelijke dienstverlening is optimaal bereikbaar**

2. Samen onderweg naar de toekomst

Grote delen van ons land, waaronder onze eigen regio, hebben te maken met krimp. Wegtrekkende jongeren, een gebrek aan starters die zich hier vestigen en onder druk staande of zelfs verdwijnende voorzieningen, veranderen ons straatbeeld. Een afnemende bevolkingsgrootte zet sociale voorzieningen onder druk en verdwijnende sociale voorzieningen leiden tot verdere krimp. Het is een patroon dat zich voor onze ogen voltrekt. Toch moet krimp niet langer worden gezien als een onomkeerbaar kwaad, maar als een uitdaging die ons dwingt om nieuwe wegen in te slaan. Daarom moeten we innovatief durven zijn.

Het CDA werkt aan:

- Leefbaarheid
- OZB-korting voor starters die zich meerjarig vestigen in Eemsdelta
- Bereikbaarheid
- Digitale infrastructuur
- Duurzaamheid
- Werkgelegenheid
- De gemeente als partner van de industrie en voor alle ondernemers
- Goed onderwijs in de buurt
- Sportvoorzieningen

Leefbaarheid

Het moet aantrekkelijker worden gemaakt voor starters om zich in onze regio te vestigen en gemakkelijker voor jongeren en ouderen om hier te blijven wonen. Door de krimptendens te doorbreken en dit te bewerkstelligen kunnen groei, houdbare voorzieningen en verdere groei gestalte krijgen aan de horizon van onze nieuwe gemeente Eemsdelta.

Dit willen wij bereiken door nieuwe wegen in te slaan en te innoveren. De starterslening waarmee starters het verschil tussen hun eerste hypotheek en de kosten van hun woning kunnen overbruggen moet blijven bestaan en actief onder de aandacht worden gebracht. Voor de blijverslening waarmee bewoners hun woning kunnen aanpassen, wegens ziekte, ouderdom of andere aanleidingen geldt hetzelfde. Met de gelden die vrijkomen vanuit het Nationaal Programma Groningen kunnen de komende jaren hand in hand met inwoners budgetten zorgvuldig worden ingezet om de leefbaarheid te bevorderen.

- **Instandhouding van dorpshuizen is belangrijk voor de sociale cohesie**
- **Starters- en blijversleningen behouden en actief aanbieden**
- **Bij de bouw van nieuwe woningen en de renovatie van bestaande woningen inzetten op zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen**
- **Door voor middeninkomens te bouwen kan de doorstroming van de woningmarkt opnieuw op gang komen**
- **Het voorzieningenniveau moet op peil blijven. De instandhouding van winkelgelegenheden, onderwijs en zorg in de buurt zijn belangrijke onderdelen van de leefbaarheid**
- **Versoepeling van provinciale regelgeving waardoor herbestemming van lege (agrarische) panden kan worden bevorderd.**

OZB-korting voor starters die zich meerjarig vestigen in Eemsdelta

Het meer onder de aandacht brengen van de startersregeling is niet genoeg om het vestigingsklimaat voor starters voldoende te verbeteren. Om op langere termijn starters in de nieuwe gemeente Eemsdelta te verwelkomen zetten wij in op een stevige OZB-korting voor deze doelgroep.

De onroerende zakenbelasting is een gemeentelijke belasting die op basis van de WOZ-waarde van woningen wordt geheven. Iedere woningeigenaar betaalt jaarlijks een klein percentage van zijn of haar woningwaarde als gemeentelijke belasting. Door gericht beleid op deze gemeentelijke belasting kan het vestigingsklimaat voor starters aanzienlijk worden verbeterd. Een maatregel waarmee starters die zich meerjarig vestigen worden beloond, zorgt voor een aanzuigende werking voor mensen die hun eerste woning kopen en een plakkende werking wanneer zij zich in onze regio hebben gevestigd.

Daarom willen wij starters na twee jaar woonachtig te zijn geweest in de nieuwe gemeente Eemsdelta de drie daaropvolgende jaren vrijstellen van de OZB- belasting. Daarnaast willen wij diezelfde starters na tien jaar woonachtig te zijn geweest een korting van maximaal vijftig procent van de door hen betaalde OZB-belasting geven op de terugbetaling van hun starterslening. Door invoering van deze maatregel wordt onze regio aantrekkelijker voor starters. Hoewel de gemeentelijke belastinginkomsten per nieuwe inwoner hiermee tijdelijk teruglopen, wegen de economische voordelen en de verwachte instandhouding van sociale voorzieningen vele malen zwaarder.

- **Een belastingkorting voor starters die zich meerjarig vestigen in onze regio**

Bereikbaarheid

Met een treinstation zijn onze kernen Appingedam, Delfzijl, Loppersum en Stedum goed bereikbaar, maar ook daaromheen moet het openbaar vervoer op peil blijven. Het is van groot belang voor onze dorpen, kernen, wijken en streken dat bushaltes niet zomaar worden opgeheven, wanneer rendabiliteit afneemt. Daarnaast geldt dat wegen in dorpen richting industriegebieden ongewild worden gebruikt voor transport. Wij willen dat deze 'zware transporten', die onze dorpswegen beschadigen niet langer door woongebieden rijden en waar redelijkerwijs mogelijk de hoofdwegen aanhouden. Tenslotte willen wij dat nationale verduurzamingsplannen zoals rekeningrijden niet ten koste gaan van onze en andere plattelandsregio's. Voor inwoners van onze regio, waaronder veel forenzen, zou dit zonder een compensatie of uitzonderingsgrond onevenredig veel geld kosten.

- **Zwaar transport over de hoofdwegen in plaats van door onze woongebieden**
- **Stroken bermbeton toevoegen aan de wegen om de verkeersveiligheid te bevorderen**
- **Goede bereikbaarheid van onze dorpen, kernen, wijken en streken met het Openbaar Vervoer**
- **Geen verduurzamingsplannen ten koste van plattelandsregio's**

Digitale infrastructuur

Sluit nu eventjes je ogen maar. Of hou ze toch maar open. Lees door en droom in gedachten over het vergezicht dat wij voor ogen hebben. Ergens in de verte gloort een hoopvolle jeugdige toekomst voor onze nieuwe gemeente. Studenten, jongeren en starters komen van ver om zich hier te vestigen. Waarom? Omdat wij bieden wat nieuwe generaties zoeken. Wat studenten nodig hebben om te kunnen studeren en startups om te kunnen floreren. 'Wat is het' fluistert de één, 'waarom Eemsdelta' zegt een ander. Omdat wij het aandurfden is het antwoord. Omdat wij durfden te innoveren.

De afgelopen maanden hebben benadrukt hoezeer wij leven in een digitaal tijdperk en waarom het van belang is onze digitale infrastructuur op orde te hebben. De veranderende (digitale) leefwereld van jongeren ontwikkelt snelt, levert uitdagingen op en creëert bovenal kansen. Wij zien kansen in het faciliteren van centrale StartHubs. Dit zijn vrij toegankelijke werkplekken met een uitnodigende groene inrichting en het allersnelste internet. Kleine ondernemers, studenten en startups kunnen hier kosteloos gebruikmaken van de allerbeste voorzieningen. Hiermee wordt het vestigingsklimaat verbeterd, scheppen we moderne voorzieningen en bevorderen we ontmoeting tussen inwoners. In begeleiding en eventuele horecawerkzaamheden hieromheen kunnen bovendien participatiebanen worden gecreëerd in de kernen van onze nieuwe gemeente.

- **Faciliteren van centrale StartHubs in kernen voor starters, startups en studenten**

Duurzaamheid

De komende jaren zal heel Nederland en Groningen als (voormalig) gaswinningsgebied voorop een energietransitie doorgaan. In één generatie gaan we over van fossiele naar duurzame energie. Die klimaatopgave wordt voor een groot deel regionaal uitgevoerd. In dit traject is eerlijke, tijdige en volledige informatievoorziening tussen overheid en inwoners een absolute voorwaarde. De gemeente moet hierin faciliteren, naar energiecorporaties en participerende inwoners. De opwekking van duurzame energie op land is financieel gezien winstgevend. Hiervan moeten inwoners gaan meeprofiteren door zogenaamd 'lokaal eigendom', waardoor inwoners of woongebieden mede-eigenaar worden van lokale duurzame energie.

De nationale discussies over CO₂- en stikstofreductie hebben geleid tot een debat waarin emotie en aannames de scepter zijn gaan zwaaien. In de industrie staan enorme projecten stil en de beschuldigende vinger wijst grotendeels richting de agrarische sector. Onze boeren doen er alles aan om ons van veilig voedsel te voorzien. Zij doen dit op een milieubewuste innovatieve manier, binnen steeds weer veranderende wettelijke regels. Binnen de mogelijkheden die de gemeente daarvoor heeft willen wij de agrarische sector faciliteren in de verduurzaming van hun panden en bedrijfsvoering en de ruimte en rust geven die deze sector verdient.

Daarnaast willen wij een stap zetten naar de toekomst. Naar circulair denken. Over de hele breedte van de industrie en vele andere sectoren moeten we het begrip afval opruimen en de term restproduct afstoffen.

- **Projecten met betrekking tot opwekking van duurzame energie moeten voor vijftig procent in lokaal eigendom komen**
- **Participatie van inwoners in de ontwikkeling en uitrol van de energietransitie wordt bevorderd door gemeentelijke facilitering en eerlijke, tijdige en volledige informatievoorziening**
- **De gemeente stimuleert de plaatsing van kleine windmolens bij agrarische bedrijven en vergroeningsinitiatieven vanuit organisaties, ondernemers en inwoners**
- **Restproducten van de één zijn geen afval, maar een grondstof voor de ander**

Werkgelegenheid

Het midden- en kleinbedrijf is de basis van onze economie. Ook in onze regio dragen kleine en middelgrote ondernemers in grote mate bij aan de voorzieningen en werkgelegenheid. Door de coronamaatregelen, de krimp en de vergrijzing staan veel van onze ondernemingen helaas onder druk. Het klantenbestand en de rendabiliteit nemen af en veel ondernemers die de pensioengerechtigde leeftijd naderen of al zijn gepasseerd hebben geen opvolging.

Bij investeringen, subsidieverleningen of andere vormen van directe of indirecte ondersteuning vanuit de gemeente willen wij dat naast 'social return' ook 'local return' het nieuwe normaal wordt. Local return is de maatschappelijke bijdrage die een organisatie of onderneming levert in de directe omgeving. Wanneer de gemeente bijvoorbeeld een organisatie ondersteunt kan gevraagd worden om een local return. Hoe kan de organisatie naast haar primaire taken bijdragen aan de omgeving? Wordt in de kantines bijvoorbeeld voedsel geserveerd vanuit lokale bedrijven? Zoals de social return al langzaam maar zeker haar intrede aan het doen is in Nederland, willen wij in onze nieuwe gemeente ook sterk inzetten op de local return, waardoor wij ons MKB kunnen ondersteunen. Deze maatschappelijke betrokkenheid van ondernemers moet gepaard gaan met een ondernemersvriendelijke houding van de gemeente. Onnodige of te strikte regelgeving wordt aangepast en in gesprek met ondernemers wordt door één bekend en gekend gemeentelijk aanspreekpunt meegedacht met ons midden- en kleinbedrijf.

- We creëren een regelluwe ondernemersvriendelijke gemeente met één bekend en gekend aanspreekpunt voor ons midden- en kleinbedrijf
- Social return en local return worden het nieuwe normaal
- Vereenvoudiging van gemeentelijke regelgeving om onnodige drempels voor ondernemers weg te halen
- In het aanbestedingsbeleid van de gemeente wordt ruimte gegeven aan kleine ondernemers, bijvoorbeeld door grote opdrachten op te knippen

De gemeente als partner van de industrie

De haven en het chemiepark Delfzijl leveren een belangrijke bijdrage aan onze regionale werkgelegenheid en zijn beeldbepalend voor onze nieuwe gemeente. Door de schaalvergroting van havens en de toenemende internationalisering moet de samenwerking tussen de verschillende havens in Noord-Nederland verder worden geïntensiveerd. Daarnaast is het aan de gemeente om blijvend in te zetten op verbeteringen in het investeringsklimaat voor onze industrie en verduurzaming binnen onze industrie. Door gemeentelijke regelgeving te beperken tot het noodzakelijke en buiten onze gemeentegrenzen aandacht te blijven vragen voor de ontwikkeling van onze industrie stimuleren wij de bedrijvigheid en ontwikkeling van onze industrie en economie.

- Investeren in de bedrijvigheid en ontwikkeling van onze industrie en economie
- Gemeentelijke regelgeving beperken tot het strikt noodzakelijke

Goed onderwijs in de buurt

Kwalitatieve basisscholen, middelbare scholen en beroepsopleidingen in de buurt zijn van groot belang. Het is kostbaar om te beschermen en kostbaar om overeind te houden in onze krimpende regio. Daarom blijven we investeren in het onderwijs en wordt ingezet op een directere koppeling tussen de beroepsopleidingen en de regionale vraag naar arbeidskrachten en er wordt ingezet op terugdringen van taalachterstand en laaggeletterdheid.

- Blijven investeren in kwalitatief onderwijs in de buurt

Sportvoorzieningen

Sport is een belangrijk onderdeel van leefbaarheid. Het draagt bij aan onze gezondheid en het brengt ons samen. Toegankelijke sportfaciliteiten en sportverenigingen blijven van groot belang in onze nieuwe gemeente. Hierin moet iedereen mee kunnen doen. Ook voor mensen met een beperking of een laag inkomen moet sporten laagdrempelig mogelijk zijn. Hierin moeten de gemeente en de sportverenigingen samen optrekken.

- Toegankelijke sportfaciliteiten en sportverenigingen behouden binnen onze nieuwe gemeente, ook voor mensen met een beperking of een laag inkomen

Recreatie en Toerisme

De nieuwe gemeente Eemsdelta bestaat uit een prachtige omgeving, waarin de verschillende delen elkaar complementeren. De combinatie van bezienswaardigheden in het landschap, het historische en het maritieme maken een potentiële toeristische trekpleister van onze regio. Met goed onderhouden wandel- en fietspaden, ruimte voor al het moois dat wij te bieden hebben en trots op onze omgeving geven we samen een boost aan het toerisme in onze nieuwe gemeente Eemsdelta.

- We worden samen ambassadeur van onze omgeving

3. Iedereen doet mee

De afgelopen jaren heeft het Rijk verschillende zorgtaken overgeheveld naar de gemeenten. Die nieuwe taken drukken zwaar op de gemeentelijke begrotingen en vergen veel van lokale overheden. Tegelijkertijd stelt het ons in staat om meer maatwerk te leveren en zorg dichtbij huis onder te brengen. Wij willen dat iedereen in onze nieuwe gemeente mee kan doen, ongeacht achtergrond, leeftijd of eventuele beperking.

Het CDA werkt aan:

- Goede zorg in de buurt
- Jeugdzorg
- Armoedebestrijding

Goede zorg in de buurt

Goede zorg in de buurt behouden is cruciaal. De eerstelijnszorg en ouderenzorg moeten ondanks de financiële uitdagingen overeind blijven in onze nieuwe gemeente. Aangepaste woonvormen kunnen ervoor zorgen dat mensen die dat willen langer thuis kunnen blijven wonen, wij ondersteunen we dat.

De wet maatschappelijke ondersteuning is gericht op de participatie van mensen met een beperking of ernstige problematiek. In lijn hiermee vinden wij het belangrijk dat mensen zo lang mogelijk in staat worden gesteld om in hun eigen huis te blijven wonen en actief te participeren in de maatschappij. De eerder benoemde blijverslening kan hier een grote rol in spelen, daarnaast is aandacht voor mantelzorg, social return en zorg in de buurt hierin cruciaal.

- **We houden de eerstelijnszorg en de ouderenzorg op peil in onze nieuwe gemeente**
- **We stellen mensen zolang mogelijk in staat om in hun eigen huis te blijven wonen en actief te kunnen participeren in de samenleving**
- **Door het inrichten van een gemeentelijk mantelzorgloket kan tijdelijk worden ingesprongen voor overbelaste mantelzorgers en vrijwilligers**

Jeugdzorg

Een gerichte inzet op preventie is voor ons van groot belang. Door de samenwerking tussen consultatiebureaus, kindcentra, scholen en sociale teams te verbeteren kan een eventuele hulpbehoefte snel en adequaat in beeld worden gebracht. De inzet en ondersteuning van schoolmaatschappelijk werkers kan hierin doorslaggevend zijn. Door de letter van protocollen en regelgeving los te laten kan meer maatwerk in de zorgverlening worden bereikt. Ook na iemands achttiende verjaardag moet zorg gewaarborgd blijven, daarom willen wij zorgdragen voor een warme overdracht vanuit jeugdzorg naar de wet maatschappelijke ondersteuning.

- **Maatwerk door samenwerking tussen consultatiebureaus, kindcentra, scholen en sociale teams**
- **Ruimte voor de inzet, ondersteuning en verbinding van en met schoolmaatschappelijk werkers om vroegsignalering te bevorderen**
- **Geen zorgval na de jeugdzorg, maar een warme begeleiding naar de wet maatschappelijke ondersteuning met blijvende inzet op re-integratie en participatie in de samenleving**

Armoedebestrijding

Een baan kan naast een bron van inkomsten ook een platform zijn voor sociale contacten, zingeving en relatieve rust. Helaas kunnen te veel mensen hier niet van profiteren. Armoede is stevig vertegenwoordigd, ook in onze regio. In het vorige hoofdstuk is beschreven hoe wij inzetten op werkgelegenheid. Daarnaast is preventie van groot belang. Het beste instrument dat wij hebben om problematische schulden te bestrijden is de volkskredietbank. Wij willen de informatievoorziening vanuit de volkskredietbank verbeteren en actief onder de aandacht brengen om problematische schulden niet alleen te kunnen bestrijden, maar nog beter, te voorkomen. We moeten de krachten bundelen in de armoedebestrijding. Met als ultieme doel ervoor te zorgen dat geen van onze kinderen nog opgroeit in armoede willen we de gemeente en sociale partners verenigen. Met een gezamenlijk plan en structurele communicatie tussen alle betrokken organisaties en instellingen werken we toe naar dat vergezicht.

- **De nieuwe gemeente Eemsdelta verenigt alle betrokken sociale partners en instellingen om structureel gezamenlijk vorm te geven aan de armoedebestrijding.**
- **De informatievoorziening van de Volkskredietbank wordt uitgebreid door naast het bestaande aanbod ook in te gaan zetten op preventie.**